

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)
EXAMINATION: - MAY 2024
SECOND SEMESTER

Subject: Business Management (BCOM19-109)

Date: 15/05/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. A. Answer the Multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. Business includes all activities which are connected with _____.
a) Purchase of goods
b) Sales of goods
c) Services
d) All of these
2. _____ was the first person who considered Management as a Science.
a) Elton Mayo
b) Henry Fayol
c) F.W. Taylor
d) Peter Drucker
3. Knowledge of hardware and software is concerned with _____ skills.
a) Analytical
b) Computer
c) Conceptual
d) Administrative
4. Management started when man started living in _____.
a) Huts
b) Buildings
c) Houses
d) Groups
5. Hawthorne experiments are divided into _____ phases.
a) 4
b) 3
c) 2
d) 5
6. _____ is a new philosophy in Management.
a) Organisation
b) Motivation
c) Planning
d) MBO
7. _____ is known as the “Father of Administrative Management”
a) Elton Mayo
b) Henry Fayol
c) F.W. Taylor
d) Peter Drucker
8. _____ is a process which includes choosing the best alternative among various alternatives.
a) Decision making
b) Communication
c) Planning
d) Controlling
9. _____ is power to make decisions which guides the actions of others.
a) Controlling
b) Leadership
c) Authority
d) Decision making
10. _____ is the bridge between the present and the future
a) Motivation
b) Planning
c) Leadership
d) Decision Making

11. _____ is a leadership style.
 - a) Autocratic
 - b) Democratic
 - c) Free Rein
 - d) All of these
12. _____ sector includes extractive and genetic industry.
 - a) Primary
 - b) Secondary
 - c) Tertiary
 - d) None of these
13. _____ are techniques of motivation.
 - a) Money
 - b) Quality of working life
 - c) Job enrichment
 - d) All of these

Q.1. B. Answer in one Sentence (Any 5) (10)

1. What do you mean by Delegation of Authority?
2. What do you mean by Forecasting?
3. What do you mean by 'Technical Skill' of a Manager?
4. What is line organisation?
5. What is the full form of TQM?
6. Who is called the 'Father of Modern Management'?
7. Define the term Business Management.

Q. 2) Write Short Note (Any 4) (20)

1. Span of Control
2. Different styles of Leadership
3. Principles of Direction
4. Managerial Skills
5. Essential qualities of a good leader
6. Merits and Limitations of Planning

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 3) (30)

- 1 Explain in brief Peter Ducker's thoughts about Management.
- 2 What are the different types and techniques of motivation?
- 3 What do you mean by Business Ethics? Explain the scope of Business Ethics
- 4 Explain the advantages and limitations of planning.
- 5 Write a note on Management by Objectives (MBO).

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any 2) (30)

- 1 State and explain the contribution of Henry Fayol to Management Thought.
- 2 What is Maslow's 'Need of Hierarchy Theory'? Draw a diagram showing the need hierarchy.
- 3 What is Delegation of Authority? Explain various difficulties in delegation.
- 4 Explain whether Management is an art, science or profession.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. अ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. व्यवसायाशी संबंधित उपक्रम म्हणजे -----.
अ) माल खरेदी
ब) माल विक्री
क) सेवा
ड) या सर्व
२. व्यवस्थापन एक शास्त्र आहे हे प्रथम सांगणारा ---- हा होता.
अ) एलटन मेयो
ब) हॅन्री फेयॉल
क) एफ. डब्ल्यू टेलर
ड) पीटर ड्रकर
३. हार्डवेअर आणि सॉफ्टवेअरचे ज्ञान-----.
अ) विश्लेषणात्मक कौशल्य
ब) संगणक कौशल्य
क) संकल्पनात्मक कौशल्य
ड) प्रशासकीय कौशल्य
४. व्यवस्थापन तेव्हा सुरु होते जेव्हा मानव --- मध्ये राहायला लागला.
अ) झोपडी
ब) बिल्डींग
क) हाऊस
ड) समूहा
५. हॉर्थार्न प्रयोगाचे विभाजन ----- टप्यां मध्ये केले गेले आहे.
अ) ४
ब) ३
क) २
ड) ५
६. ----- हे व्यवस्थापनातील नवीन तत्त्वज्ञान आहे.
अ) सघंटना
ब) प्रेरणा
क) नियोजन
ड) एम.बी. ओ
७. ----- यांना प्रशासकीय व्यवस्थापनाचे पितामह असे म्हणतात.
अ) एलटन मेयो
ब) हॅन्री फेयॉल
क) एफ. डब्ल्यू टेलर
ड) पीटर ड्रकर
८. ----- म्हणजे इतरांच्या क्रियांना मार्गदर्शन करण्याचे निर्णय घेण्याचे सामर्थ्य होय.
अ) निर्णय करणे
ब) संवाद
क) नियोजन
ड) नियंत्रण
९. ----- निर्णय शक्ति आहे जे इतरांचा मार्गदर्शन करते.
अ) अधिकार
ब) नेतृत्व
क) नियंत्रण
ड) निर्णय घेणे
१०. वर्तमान आणि भविष्य यातील --- हा दुवा आहे.
अ) प्रेरणा
ब) नियोजन
क) नेतृत्व
ड) निर्णय घेणे
११. ----- नेतृत्वाची शैली आहे.
अ) हुकुमशाही
ब) लोकशाहीवादी
क) नियंत्रणमुक्त
ड) सर्व

१२. ----- क्षेत्रामध्ये अनुवांशिक व निष्कर्षक उद्योगांचा समावेश होतो.

- अ) प्राथमिक
क) दर्जा
ब) दुय्यम
ड) या सर्व

१३. ----- प्रेरणा तंत्र आहे.

- अ) पैसा
क) नोकरी संपन्नता
ब) कार्यपध्दतीची गुणवत्ता
ड) या सर्व

प्र. १. ब एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ५)

(१०)

१. अधिकार प्रदान' म्हणजे काय ?
२. अंदाज वर्तविणे म्हणजे काय ?
३. व्यवस्थापकाचे तांत्रिक कौशल्य म्हणजे काय?
४. रेषा संघटन म्हणजे काय ?
५. TQM ह्याचे सविस्तर रूप सांगा.
६. आधुनिक व्यवस्थापनाचा जनक कोणास म्हणतात ?
७. व्यवसाय व्यवस्थापनाची व्याख्या काय ?

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ४)

(२०)

१. नियंत्रणाचा विस्तार
२. नेतृत्वाच्या विविध शैली
३. दिग्दर्शनाचे नियम
४. व्यवस्थापकीय कौशल्ये
५. कुशल नेतृत्वाचे गुणधर्म
६. नियोजनचे फायदे आणि मर्यादा

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३)

(३०)

१. पीटर ड्रुकर यांचे व्यवस्थापनविषयक विचार स्पष्ट करा.
२. अभिप्रेरणाचे प्रकार व तंत्रे सविस्तर स्पष्ट करा.
३. व्यावसायिक नितीमूल्य म्हणजे काय? व्यावसायिक नितीमतेची व्याप्ती स्पष्ट करा.
४. नियोजनाचे फायदे व मर्यादा स्पष्ट करा.
५. उद्दिष्टांद्वारे व्यवस्थापन (MBO) टीप लिहा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २)

(३०)

१. व्यवस्थापनाच्या विविध विचार प्रवाहांपैकी हेन्री फेयॉल यांचे कार्य विशद करा.
२. मास्लो यांचा 'श्रेणीबद्ध गरजांचा सिद्धान्त' आकृतीसहित स्पष्ट करा.
३. सत्तेचे हस्तांतरण म्हणजे काय ते सांगून सत्ता हस्तांतरणात येणाऱ्या विविध अडचणी स्पष्ट करा.
४. 'व्यवस्थापन एक कला, शास्त्र तसेच व्यवसाय आहे' हे स्पष्ट करा.
